

Müzik Öğretmeni Adaylarının Uygulama Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilere Yönelik Görüşleri

The Views of Music Teacher Candidates for Students Studying in Practice Schools

ÖZET

Müzik öğretmeni adaylarının hizmet içi eğitime hazırlanmaları doğrultusunda oluşturulan lisans programının en önemli derslerinden bir tanesi öğretmenlik uygulaması dersi. Çünkü bu ders ile müzik öğretmeni adayları genel müzik eğitimi sürecine hem hizmet öncesinde dahil olarak deneyimli öğretmenleri gözlemlene şansı bulmakta hem de uygulama okullarında yürütülen etkinlikler ile sınıf içi öğretim uygulamalarına katılarak meslekleri ile ilgili deneyim kazanmaktadır. Söz konusu süreçte müzik öğretmeni adayları genel müzik eğitiminin temel bileşenleri olan müzik öğretmenleri, öğrenciler, idareciler, okulun fiziksel şartları ve araç-gereçlerini gözlemlene, gerekli etkileşimlerde bulunma ve etkinlikler yapma fırsatı bulurlar. Belirtilen görüşlerden hareketle araştırmada amaç, müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik uygulaması dersi süresince uygulamada oldukları okullarda öğrenim gören öğrencilere yönelik görüşlerinin tespit edilmesidir. İlgili amaç ekseninde müzik öğretmeni adaylarının söz konusu öğrenciler için geliştirdikleri olumlu ve olumsuz görüşler belirlenmiştir. Araştırmanın yöntemi, betimsel nitelikli nitel alan araştırmasıdır. Araştırmanın çalışma grubu 133 müzik öğretmeni adayından ibarettir. Araştırmada bulgular ışığında, müzik öğretmeni adaylarının uygulama öğrencilerine yönelik olumlu olarak çoğunlukla öğrencilerin derse ilgili oldukları görüşünü belirttikleri görülmüştür. Olumsuz olarak ise öğrencilerin müzik dersine önem ve değer vermedikleri görüşünü belirttikleri tespit edilmiştir. Bu doğrultuda öğrencilerin ders olarak düşündüğünde müzik dersine yönelik bir ön yargılarının bulunduğu, ancak müzik dersine girdiklerinde bu ön yargının derse ilgi gösterme şeklinde değiştiği sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Öğretmenlik Uygulaması, Uygulama Okulu.

ABSTRACT

Teaching practice lesson is one of the most important lessons of degree programme composed in accordance with that music teacher candidates are prepared for inservice training. That is because music teacher candidates both are included in general music training process before service and gain professional experience by joining intraclass teaching practice with activities conducted in practice schools by means of this lesson. At the process in point, music teacher candidates have opportunity to observe music teachers, students, administrators, physical circumstances and equipments of school being essential of general music training, be in required interaction with and to conduct activities. In this context, the research objective is to be determined the view of music teacher candidates about the students studing in practice schools that they are situated as part of the teaching practice lesson. In accordance with this purpose, it was determined that music teacher candidates have positive and negative opinions about students in question. The research is conducted as a descriptive, qualitative field study. The study group of research is composed of 133 music teacher candidates. In the direction of research findings. It is determined that music teacher candidates express a positive opinion about mostly being interested in lesson, express a negative opinion about not giving importance and not valuing in music lesson for practice students. In this respect, it is came to a conclusion that students are prejudiced against music lesson, however; this preconception is changed with showing an interest in it when they attend the music class.

Keywords: Music Education, Teaching Practice, Practice School

GİRİŞ

Bir toplumda yaşayan bireylerde bilişsel, duyuşsal, devinişsel ve sezgisel olmak üzere tüm alanlara yönelik ihtiyaçların karşılanarak, onların kişisel donanımları yüksek yetişebilmelerindeki esaslardan en önemlisi eğitimidir. Mevcut alan yazına bakıldığında eğitimin pek çok tanımının yapıldığı görülmektedir. Bunlardan birini Ertürk (1972: 12), bireyin davranışlarını kendi yaşantıları ile gönüllü bir şekilde ve istenen yönde değiştirme, bu değişiklik sonucunda da davranış oluşturma süreci biçiminde yapmıştır. Bu sürecin temel öğeleri, öğretmen, öğrenci, içerik ve çevredir (Uçan, 2005: 176) ve bu bileşenler kendilerine özgü işlevlerini yerine getirip eğitim sürecinin niteliğine etki etmektedirler. Bunlardan öğretmen, bireylere bilgi edinme, beceri kazanma, tutum geliştirme, değerler kazanma, çevresindeki varlıkları tanıma, olay ve olgular arasında ilişki kurma (Akbulut, 2006: 24) şeklinde temel davranışları kazandırarak, bireylerin yetiştirilmesinde önemli roller

Ilgın Kılıç Tapu¹
Damla Bulut²
Betül Akbulut³

How to Cite This Article

Kılıç Tapu, I., Bulut, D. & Akbulut, B. (2024). "Müzik Öğretmeni Adaylarının Uygulama Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilere Yönelik Görüşleri", International Social Mentality and Researcher Thinkers Journal, (Issn:2630-631X) 10(6): 878-885. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14222795>

Arrival: 13 May 2024

Published: 26 November 2024

Social Mentality And Researcher Thinkers is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Prof.Dr., İzmir Demokrasi Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Müzik Bölümü, İzmir, Türkiye

² Prof.Dr., Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, GSEB Müzik Eğitimi ABD, Samsun, Türkiye

³ Prof. Dr., MEB, Fevzi Çakmak Ortaokulu, Van, Türkiye

üstlenmektedir. Dolayısıyla ilgili davranışları kazanıp öğrencilerin başarıya ulaşmasında, öğretmenin yeri ve önemi yadsınmaz. Bunun için, öğretmenlik meslek olarak özeldir ve profesyonel olmayı gerektirir (Yıldırım, Ünal ve Çelik, 2011: 92).

Ülkemizde 1973 yılında yürürlüğe giren 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununda öğretmenlik, devletin eğitim, öğretim ve bununla ilgili yönetim görevlerini üzerine alan özel bir ihtisas mesleği şeklinde tanımlanmıştır (MEB, 1973: 5101). İlgili yasayla öğretmenlik mesleği yükseköğrenimi gerekli kılan bir uzmanlık mesleği olmuştur (Uçan, 2001: 65). Bunun için bütün meslekler gibi öğretmenlik mesleğinde de önceden gerekli hazırlıkları yapmak gerekir. Yapılması gereken hazırlığın sorumluluğu ülkemizde öğretmen yetiştiren kurumlara verilmiştir. Söz konusu kurumlarda, öğrenciler, kendi branşları ile ilişkili alanları içeren özel bilgi ve becerilerin yanında, genel kültürü ve mesleğe hazırlık bilgilerini de kapsayan kazanımları edinirler (Binbaşıoğlu, 1994: 280).

Bütün öğretmenlik mesleği adayları gibi müzik öğretmenliği mesleğine aday olanlar için de esas olan, bu mesleğe yönelik hizmet öncesinde ilgili kazanımlara ulaşmak ve bu kazanımları uygulama okullarında öğrencilere aktararak tecrübe edinmektir. Bunun için müzik öğretmeni yetiştiren programlarda söz konusu uygulamalara imkan vererek müzik öğretmeni adaylarına daha öğrencilik yıllarında, alanda deneyim kazandırması için Öğretmenlik Uygulaması dersi yer almaktadır. Bu ders öğretmen adaylarına öğretmenlik becerileri kazandırmak ve bu becerileri geliştirmek amacıyla uygulama okullarında yürütülen etkinlikler ile sınıf içerisinde yürütülen öğretim uygulamalarını kapsamaktadır. Söz konusu uygulamalar, müzik öğretmeni adayına etkili bir gözlem ve deneyim fırsatı yaratarak mesleğini tanıma, eğitimin öğelerine yönelik hazır bulunuşluk oluşturma ve kendisinden beklenen öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği davranışları uygulama fırsatı yaratması bakımından oldukça önemlidir.

Öğretmenlik uygulaması dersi 2018 yılında uygulanmaya başlanan müzik öğretmenliği programının zorunlu dersleri kapsamındadır. Bu ders ilgili öğretmenlik programının 4. sınıfında Öğretmenlik Uygulaması 1 ve Öğretmenlik Uygulaması 2 adlarıyla yer almaktadır. Söz konusu programda Öğretmenlik Uygulaması 1 dersine; alana özgü öğretim yöntem ve teknikleriyle ilgili gözlemler yapma; alana özgü özel öğretim yöntem ve tekniklerinin kullanıldığı bireysel ve grupla mikro-öğretim uygulamaları yapma; alana özgü etkinlik ve materyal geliştirme; öğretim ortamlarını hazırlama, sınıfı yönetme, ölçme, değerlendirme ve yansıtma yapma. Öğretmenlik Uygulaması 2 dersine ise; alana özgü özel öğretim yöntem ve teknikleriyle ilgili gözlem yapma; alana özgü özel öğretim yöntem ve tekniklerini kullanarak mikro-öğretim uygulamaları yapma; bir dersi bağımsız bir şekilde planlayabilme; dersle ilgili etkinlik ve materyal geliştirme; öğretim ortamlarını hazırlama; sınıfı yönetme, ölçme, değerlendirme ve yansıtma yapma şeklinde belirlenen içerikler ile yer verilmektedir (YÖK, 2018). Öğretmenlik uygulaması dersi ile müzik öğretmeni adaylarının hem söz konusu içeriklerde yer alan bilgi, beceri ve davranışları kazanmaları hem de eğitimin temel öğeleri olan öğretmen, öğrenci, içerik ve çevre hakkında fikir sahibi olmaları ve mevcut eğitim sistemini hizmet öncesinde tüm boyutları ile detaylı bir şekilde gözleme fırsatı verilmektedir.

Eğitimin temel öğelerinden biri olan öğrenci tüm eğitim öğretim faaliyetlerinin ana odağı olduğu gibi öğretmenlik uygulaması dersinin de ana odağıdır. Bu bağlamda öğrenci, bir öğretmenin yol gösterimi ve gözetimi altında istendik davranış değişikliğine maruz kalan kimse şeklinde tanımlanabilir. Özkan, Albayrak ve Berber'e (2005) göre günümüzde öğretmenin en temel fonksiyonlarından biri de öğrencilere rehberlik etmek ve onları etkin kılarak davranış değişikliğini kazandırmaktır. Bunun için müzik öğretmeni olarak göreve başlayacak öğretmen adaylarının da diğer tüm öğretmen adayları gibi hizmet içerisinde görev yapacakları öğrenci profilini hizmet öncesinde tanımaları söz konusu davranış değişikliğinin oluşturulabilmesinde bir gerekliliktir. Bu doğrultuda hizmet öncesinde öğrenciyi, okulu ve uygulama öğretmenini gözlemleyerek öğretmenlik mesleğine ilişkin teorik bilgileri uygulamaya dönüştürme fırsatını elde etmelerinin önemi büyüktür (Gün, Özkasnaklı, 2019: 2353). Dolayısıyla ilgili öğrenci profilini tanımak ve onların müzik derslerine ilişkin tutumlarını bilmek meslek hayatında öğrencilere karşı nasıl tutumlar geliştireceği bakımından öğretmen adaylarına faydalı olacaktır. Böylelikle müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik mesleği için gereken, tutumları, davranışları, bilgileri ve becerileri kazanmış olmaları sağlanacaktır (Bulut, 2011: 30).

Belirtilen görüşlerden hareketle müzik öğretmeni adaylarının hizmet içerisinde atamaları mevcut uygulamalar esasında ortaokul ve liselere yapıldığından öncelikli olarak bu kurumlarda öğrenim gören öğrencilere ilişkin fikirlerinin olması gerektiği düşünülmektedir. Bunun için de hizmet öncesindeki temel rehber öğretmenlik uygulaması dersi kapsamında buldukları uygulama okullarının öğrencileridir. Bu bağlamda araştırmanın problem cümlesi "Müzik Öğretmeni Adaylarının Uygulama Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilere Yönelik Görüşleri Nelerdir?" olarak seçilmiş, ilgili cümlenin cevaplanabilmesi için ise;

- ✓ Müzik Öğretmeni Adaylarının Uygulama Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilere Yönelik Olumlu Görüşleri Nelerdir?
- ✓ Müzik Öğretmeni Adaylarının Uygulama Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilere Yönelik Olumsuz Görüşleri Nelerdir? sorularına cevap aranmıştır.

YÖNTEM

Araştırmada yöntem, müzik öğretmen adaylarının Öğretmenlik Uygulaması dersi üzerine görüşlerini tespit edip değerlendirmek amacıyla, betimsel nitelikte nitel bir alan araştırması olarak yürütülmüştür. Frankel ve Devers (2000)'e göre nitel araştırmalarda, psikolojik ölçümlere ve sosyal olaylarla ilgili nicel araştırma yöntemlerine göre daha detaylı bilgiler sağlanır. Bu araştırmalar, geleneksel araştırma yöntemleri ile ifade edilmesi zor olan soruların cevaplarını bulmak adına gereklidirler (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün ve diğerleri, 2016: 244).

Araştırmanın çalışma grubuna, rastgele örnekleme tekniği kullanılarak belirlenen ve son beş eğitim-öğretim yılında, Ondokuzmayıs ve Niğde Ömer Halisdemir Üniversitelerinin Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda mesleki müzik eğitimi alan 133 müzik öğretmen adayı alınmıştır. Çalışma grubunda yer alan müzik öğretmeni adaylarına araştırmada cevap aranan sorulara yönelik görüşlerini belirtmeleri için görüşme formu uygulanmıştır. İlgili görüşme formunda açık uçlu 2 adet soru yer almış ve kendilerinin uygulama öğrencilerine yönelik gözlemlerini olumlu ve olumsuz olacak şekilde yazmaları istenmiştir. Elde edilen nitel verilerin çözümlenmesinde içerik analizi kullanılmıştır. Bunun için ilk olarak yazılı olarak ulaşılan veriler ayrı ayrı incelenmiş, anlamlı bölümlere ayrılmış ve bölümlere tanımlayıcı isimler yani kodlar bulunmuştur. Böylelikle anlam bakımından ilişkili olan veriler aynı kod (kavram) altında toplanmıştır. Daha sonra kodlanan veriler bir araya getirilerek kategorize edilmiş ve temalar saptanmıştır.

BULGULAR

Araştırma bulgularını yansıtan tablolar araştırmada cevap aranan soruların sırasıyla aşağıda sunulmuştur.

Tablo 1: Müzik Öğretmeni Adaylarının Uygulama Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilere Yönelik Olumlu Görüşleri

Tema	Alt Temalar	İfade Eden Öğretmen Adayları	f	%
Uygulama Okulundaki "Öğrenci" Açısından Karşılaşılan Olumlu Durumlar	Derse ilgili olmaları	Ö03, Ö05, Ö06, Ö07, Ö09, Ö13, Ö14, Ö15, Ö18, Ö20, Ö27, Ö29, Ö31, Ö33, Ö35, Ö38, Ö44, Ö45, Ö47, Ö48, Ö49, Ö50, Ö51, Ö53, Ö54, Ö55, Ö57, Ö58, Ö59, Ö60, Ö62, Ö63, Ö65, Ö66, Ö68, Ö70, Ö72, Ö73, Ö75, Ö76, Ö78, Ö80, Ö81, Ö82, Ö84, Ö86, Ö87, Ö89, Ö90, Ö92, Ö97, Ö98, Ö99, Ö102, Ö103, Ö105, Ö107, Ö111, Ö113, Ö114, Ö115, Ö117, Ö121, Ö123, Ö125, Ö127	66	50,00
	Saygılı olmaları	Ö01, Ö04, Ö05, Ö09, Ö17, Ö18, Ö27, Ö30, Ö31, Ö35, Ö36, Ö38, Ö39, Ö41, Ö47, Ö55, Ö59, Ö60, Ö63, Ö65, Ö67, Ö68, Ö71, Ö74, Ö75, Ö79, Ö80, Ö89, Ö90, Ö91, Ö94, Ö102, Ö103, Ö105, Ö106, Ö107, Ö110, Ö115, Ö117	39	29,54
	Ödevlerini eksiksiz yapma	Ö03, Ö06, Ö07, Ö13, Ö15, Ö23, Ö35, Ö42, Ö44, Ö47, Ö55, Ö59, Ö78, Ö81, Ö84, Ö87, Ö90, Ö102, Ö123, Ö125, Ö127	21	15,90
	Ders araç-gereçlerini eksiksiz getirme	Ö22, Ö25, Ö31, Ö32, Ö35, Ö53, Ö54, Ö55, Ö60, Ö62, Ö78, Ö87,	15	11,36

		Ö98, Ö104, Ö111		
Küçük sınıfların üst sınıflara göre daha dikkatli ve ilgili olması		Ö25, Ö31, Ö37, Ö55, Ö60, Ö67, Ö75, Ö79, Ö91, Ö100, Ö108	11	8,33
Okul kurallarına uyma		Ö13, Ö27, Ö35, Ö41, Ö70, Ö81, Ö86, Ö94, Ö106, Ö110	10	7,57
Enstrüman çalmaya istekli olma		Ö33, Ö45, Ö48, Ö60, Ö62, Ö66, Ö76, Ö98, Ö110	9	6,81
Derste sorulan sorulara doğru cevap verme		Ö03, Ö45, Ö58, Ö62, Ö103, Ö123, Ö125	7	5,30
Sınıf içinde sesini ve çalgısını tek başına kullanabilme		Ö07, Ö20, Ö33, Ö60, Ö68, Ö121	6	4,54
Öğretmenlerini sevme		Ö07, Ö31, Ö54, Ö78, Ö107	5	3,78
Güzel Sanatlar Lisesi'ne yönelmek isteyen öğrencilerin bulunması		Ö06, Ö10, Ö78	3	2,27
Şarkı öğretimine ilgi duyma		Ö103	1	0,75

Tablo 1’de çalışma grubundaki müzik öğretmeni adaylarının uygulama okullarında öğrenim gören öğrencilere yönelik olumlu olarak belirttikleri görüşler yer almaktadır. Bu görüşlere yönelik ifadeler aşağıda verilmiştir.

Derse ilgili olmaları alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Öğrencilerin müzik dersine çok ilgisi var ve müzik dersini seviyorlar. Dersi dikkatli bir şekilde dinleyerek sorulara geri dönüt veriyorlar. Ders içerisinde aktifler ve söz hakkı almayı seviyorlar” (Ö033).

Saygılı olmaları alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Öğrenciler hem öğretmenlerine hem de idarecilere karşı gayet saygılılar. Onların bu saygılı davranışları doğrusu ben de öğretmenlik arzusunu daha çok kamçılıyor” (Ö004).

Ödevlerini eksiksiz yapma alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Öğrenciler derslere hazırlıklı ve ödevini yaparak geliyorlardı” (Ö013).

Ders araç-gereçlerini eksiksiz getirme alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Ders araç-gereçlerini eksiksiz getiriyorlardı” (Ö031).

Küçük sınıfların üst sınıflara göre daha dikkatli ve ilgili olması alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Beş ve altıncı sınıftaki öğrenciler dersi etkili bir şekilde dinliyorlar ve öğrenmek istiyorlar. Bu sınıflardaki öğrenciler yeni bilgiler öğrenmeye meraklılar. Yedinci sınıfta ve özellikle de sekizinci sınıfta öğretmenimiz ders işlerken öğrencilerde yoğun bir ilgisizlik görüyor ve zorlanıyor” (Ö037).

Okul kurallarına uyma alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Öğrenciler arasında kurallara uymayan öğrenciye rastlamadım” (Ö041).

Enstrüman çalmaya istekli olma alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Öğrenciler müzik enstrümanlarına karşı çok ilgililer. Öğretilen şarkıları öğrenmek, söylemek ve hemen çalmak istiyorlar” (Ö066).

Derste sorulan sorulara doğru cevap verme alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Ders sonunda yapılan değerlendirmelere doğru cevapla karşılık veriyorlar” (Ö003).

Sınıf içinde sesini ve çalgısını tek başına kullanabilme alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Öğrencilerin özgüveni çok iyi, bütün öğrendikleri parçaları tek tek okumak ve çalmak istiyorlar” (Ö033).

Öğretmenlerini sevme alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Müzik dersini öğretmenlerinden dolayı çok seviyorlar” (Ö054).

Güzel Sanatlar Lisesi’ne yönelmek isteyen öğrencilerin bulunması alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Öğrencilerin arasında müzik yeteneği çok iyi olan, müzikle ilgilenen ve Güzel Sanatlar Lisesi’ne hazırlanan öğrenciler var” (Ö006).

Şarkı öğretimine ilgi duyma alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Şarkı söylemeyi, yeni şarkılar öğrenmeyi çok seviyorlar” (Ö103).

Tablo 2: Müzik Öğretmeni Adaylarının Uygulama Okullarında Öğrenim Gören Öğrencilere Yönelik Olumsuz Görüşleri

Tema	Alt Temalar	İfade Eden Öğretmen Adayları	f	%
Uygulama Okulundaki “Öğrenci” Açısından Karşılaşılan Olumsuz Durumlar	Müzik dersine önem ve değer vermemeleri	Ö01, Ö06, Ö19, Ö21, Ö22, Ö24, Ö25, Ö30, Ö31, Ö32, Ö36, Ö37, Ö42, Ö43, Ö46, Ö52, Ö55, Ö61, Ö64, Ö67, Ö71, Ö77, Ö83, Ö87, Ö92, Ö93, Ö95, Ö100, Ö101, Ö108, Ö109, Ö111, Ö120, Ö122, Ö131	35	26,51
	Sınıf düzenini bozma	Ö06, Ö16, Ö21, Ö22, Ö27, Ö32, Ö36, Ö39, Ö40, Ö42, Ö46, Ö65, Ö72, Ö73, Ö79, Ö83, Ö85, Ö88, Ö89, Ö97, Ö103, Ö104, Ö105, Ö107, Ö112, Ö113, Ö117, Ö122, Ö128, Ö129, Ö131, Ö132	32	24,24
	Saygısız olmaları	Ö01, Ö03, Ö04, Ö08, Ö12, Ö13, Ö15, Ö19, Ö22, Ö25, Ö31, Ö36, Ö37, Ö40, Ö42, Ö55, Ö59, Ö71, Ö77, Ö79, Ö89, Ö99, Ö103, Ö107, Ö109, Ö120, Ö122, Ö124, Ö128, Ö130, Ö132	31	23,48
	Araç-gereç getirmeme	Ö13, Ö21, Ö24, Ö25, Ö37, Ö43, Ö55, Ö69, Ö85, Ö93, Ö100, Ö120, Ö122, Ö129	14	10,60
	Dikkat dağınıklığı olması	Ö03, Ö12, Ö13, Ö16, Ö31, Ö43, Ö46, Ö92, Ö125, Ö126	10	7,57
	Ödev yapmama	Ö24, Ö43, Ö120, Ö128, Ö130	5	3,78
	Derse zamanında girmeme	Ö15, Ö27, Ö34, Ö48	4	3,03
	Suç oranının yüksek olması	Ö18, Ö48, Ö116, Ö124	4	3,03
	Okul kurallarına uymama	Ö06, Ö36, Ö48	3	2,27
	Stajyer öğretmenleri ciddiye almama	Ö13, Ö119	2	1,51
	Not tutmama	Ö55, Ö72	2	1,51
	Müzik dersini sevmeme	Ö21, Ö108	2	1,51
	Öğretmeni sevmeme	Ö77	1	0,75
Derste aşırı çekingen davranma	Ö126	1	0,75	

Tablo 2’de müzik öğretmeni adaylarının uygulama okullarında öğrenim gören öğrencilere yönelik olumsuz olarak belirttikleri görüşler yer almaktadır. Bu görüşlere yönelik ifadeler aşağıda verilmiştir.

Müzik dersine önem ve değer vermemeleri alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Müzik dersinin bir ders olduğunun bile farkında değiller sanki. Öğrenciler bir şeyler öğrenmenin yerine daha çok ders bitse de gitsek havasındalar. Müzik dersinin gerekli olduğunu da düşünmüyorlar” (Ö064).

Sınıf düzenini bozma alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Derste öğrenciler defalarca uyarılmalarına rağmen sınıf düzenini bozmaya ve gürültü yapmaya devam ediyorlar” (Ö006).

Saygısız olmaları alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Ders içinde öğrencilerin bir kısmı sınıfın huzurunu bozuyor. Öğretmenlerine karşı ters cevaplar veriyorlar” (Ö059).

Araç-gereç getirmeme alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Her hafta uyarıldıkları halde derse getirmekle sorumlu oldukları ders araçlarını getirmiyorlar” (Ö122).

Dikkat dağınıklığı olması alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Dersi dinlemiyorlar ve başka şeylerle uğraşarak dikkatlerini derse vermiyorlar” (Ö043).

Ödev yapmama alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Derslere hazırlıksız olarak ve büyük ölçüde verilen ödevleri yapmadan geliyorlar” (Ö120).

Derse zamanında girmeme alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Ders zili çalmasına rağmen öğrencilerin birçoğu sınıflarına girmiyor. Kantinde veya okul bahçesinde” (Ö034).

Suç oranının yüksek olması alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Öğrenciler okuldaki disiplin kurallarını tam olarak yerine getirmemektedirler. Sigara kullanımı öğrenciler arasında oldukça yaygın. Hatta bazen okula öğrenci sormaya çocuk şube polisleri geliyor” (Ö124).

Okul kurallarına uymama alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Okul kurallarına uymuyorlar. Örneğin bazı öğrenciler derste cep telefonu ile ilgileniyorlar” (Ö006).

Stajyer öğretmenleri ciddiye almama alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Stajyer öğretmenleri pek de öğretmen olarak görmüyorlar. Çünkü başlangıçta öğretmen olarak değil ‘abla, ağabey’ diye tanıtıldık. Öğrenciler de buna göre bir tutum oluşturdular. Bu durum bizim hakimiyet sağlamamızda da oldukça güçlük yaratıyor” (Ö119).

Not tutmama alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Derse yazılması gereken, not alınması gerekenleri uyarılara rağmen yazmayanların sayısı oldukça fazla” (Ö055).

Müzik dersini sevmeme alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Girdiğim derslerde öğrencilerin aşırı isteksiz ve ilgisiz olduklarını fark ettim. Müzik dersini sevmiyorlar” (Ö108).

Öğretmeni sevmeme alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Müzik öğretmenini hiç sevmiyorlardı ve bunu açıkça gerek sözleriyle gerekse davranışlarıyla belli ediyorlardı” (Ö077).

Derste aşırı çekingen davranma alt teması ile ilgili doğrudan alıntı örneği: “Kendine özgüveni olan öğrenci sayısı çok azdı. Özgüveni olmayan öğrenciler de sanki öğretmen bir şey diyecek ya da soracak diye anlamadıklarını bile sormuyorlardı” (Ö126).

TARTIŞMA ve SONUÇ

Araştırma bulguları doğrultusunda müzik öğretmeni adaylarının;

- ✓ Uygulama okullarında öğrenim gören öğrencilere yönelik; dersle ilgili olmaları (%50,00), saygılı olmaları (%29,54), ödevlerini eksiksiz yapma (%15,90), alt sınıfların üst sınıflara göre daha dikkatli ve ilgili olması (%8,33), okul kurallarına uyma (%7,57), enstrüman çalmaya istekli olma (%6,81), derste sorulan sorulara doğru cevap verme (%5,30), sınıf içinde sesini ve çalgısını tek başına kullanabilme (%4,54), öğretmenlerini sevme (%3,78), Güzel Sanatlar Lisesi’ne yönelmek isteyen öğrencilerin bulunması (%2,27), şarkı öğretimine ilgi duyma (%0,75) şeklinde olumlu görüşlerinin olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonuçları Varış (2011)’in araştırma sonuçları ile örtüşmektedir. Çünkü her iki araştırmada da müzik öğretmeni adaylarının okul deneyimi dersi kapsamındaki gözlemlerinin, müzik öğretmenliği mesleğine yönelik bakış açısına ve kendilerine olan güvenin artmasına olumlu etkilerinin olduğu ortaya konmuştur. Bunun yanında araştırma Aslan ve Sağlam (2017)’in araştırma sonuçları ile de örtüşmekte, Aslan ve Sağlam (2017) da bu araştırmada olduğu gibi öğretmen adaylarının uygulama okullarında öğrenim gören öğrencilerle iyi iletişim kurmalarının süreci olumlu etkilediğini belirtmektedir.
- ✓ Uygulama okullarında öğrenim gören öğrencilere yönelik; müzik dersine önem ve değer vermemeleri (%26,51), sınıf düzenini bozma (%24,24), saygısız olmaları (%23,48), araç gereç getirmeme (%10,60), dikkat dağınıklığı olması (%7,57), ödev yapmama (%3,78), derse zamanında girmeme (%3,03), suç oranının yüksek olması (%3,03), okul kurallarına uymama (%2,27), stajyer öğretmenleri ciddiye almama (%1,51), not tutmama (%1,51), müzik dersini sevmeme (%1,51), öğretmeni sevmeme (%0,75), derste çekingen davranma (%0,75) şeklinde olumsuz görüşlerinin olduğu, sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu sonuçlar da Ören, Sevinç, Erdoğan (2009) ve Köse (2014)’nin araştırma sonuçları ile örtüşmektedir. Ören, Sevinç, Erdoğan (2009) öğretmen adaylarının uygulama okulunda yaşadıkları problemin kaynağını mesleğe olan duyarsızlık, öğrenciler ile olumsuz etkileşim, yönetim ve öğretmenlerin uygulama öğrencilerine bakış açısı şeklinde belirtmiş, Köse (2014) bu problemleri, ilgili adayların uygulama okullarına ulaşımı ve sınıf mevcutlarının kalabalıklığı olarak sıralamıştır. Bunun yanında ilgili araştırma sonuçları neticesinde müzik dersi öncesindeki derse yönelik ön yargıların müzik dersi sonrasında derse ilgi gösterme şeklinde değiştiği tespiti yapılmıştır.

ÖNERİLER

Araştırma sonuçları göz önüne alındığında;

- ✓ Uygulama okullarındaki öğrencilerin müzik dersine ve müzik dersinin işleniş sürecine (değer vermemeye, sınıf düzenini bozma, araç gereç getirmeme, saygısız olma, ödev yapmama, dikkat dağınıklığı, derse geç

gelme, dersi sevmeme, öğretmeni sevmeme vb.) yönelik olumsuz davranışlarının nedenlerine ve bunların iyileştirilmesine yönelik çalışmalar planlanması,

- ✓ Öğrencilerin müzik dersi öncesinde ve sonrasında derse yönelik görüşlerini etkileyen nedenleri kapsayıcı araştırmaların yapılması,
- ✓ Alt sınıflarda müzik dersine ilginin fazla olmasına karşın, üst sınıflarda bu ilginin kaybolması ya da azalmasının nedenlerini belirleyen araştırmaların yapılması ve bu nedenlerin belirlenmesiyle sorunu giderici yönde çalışmaların yapılması,
- ✓ Müzik öğretmeni olarak atanacak bireylerin alanında yetkin, ders verdiği öğrenci grubunu tanıyan ve onların ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte olmalarını sağlayan bir sistemin uygulamaya konması,
- ✓ Söz konusu özelliklere sahip olmayan müzik öğretmenlerinin tespit edilerek onlara yönelik hizmet içi seminerler düzenlenmesi,
- ✓ Öğretmenlik Uygulaması derslerinde öğrenci ile iletişim, ders planlama ve ders işleyişi bakımından daha özenli olunması ve alternatif öğretim yolları uygulanması açısından uygulama öğretmenlerinin özendirilmesi,
- ✓ Okullarda müzik dersinin önemini gösteren etkinliklere yer verilmesi, öğrencinin eğitimin ve öğretimin merkezinde olduğu ve eğlendiği kadar da kalıcı öğrenmelere yer verildiği derslerin işlenmesi,
- ✓ Pedagojik formasyon sertifika programlarının ivedilikle kapatılması,
- ✓ Müzik ders saatlerinin artırılması,
- ✓ Müzik derslerinin işlevselliğini arttıracak okul içi öğretim ortamlarının oluşturulması,
- ✓ Müzik dersi işlenmesine olanak verecek sınıf içi donanımların (araç-gereçlerin) sağlanması,
- ✓ Müzik dersi öğretim programının genel müzik eğitiminin amaçlarına uygun olacak şekilde yeniden oluşturulması,
- ✓ Öğrencinin müzik eğitiminin merkezinde olduğu, eğlendiği, uygulama fırsatı bularak kalıcı öğrenmeleri gerçekleştirdiği derslerin işlenmesi,
- ✓ Toplumumuzun müzik ve müzik eğitimi sadece bir eğlence aracı olarak görme ön yargısını değiştirecek tüm iyileştirme çalışmalarının planlanıp uygulanması,
- ✓ Müzik Eğitimi Anabilim Dalları'nda Öğretmenlik Uygulaması dersinin uygulama öğretmeni, müzik öğretmeni adayı, öğrenci ve okul yönetimine katkıda bulunabilecek ve işlevsel hale getirebilecek araştırmaların sayısının artırılması,
- ✓ Eğitimin temel öğelerinin gelişimine katkıda bulunacak ve bunları daha işlevsel hale getirebilecek araştırmaların sayısının artırılması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

Akbulut, E. (2006). Günümüz müzik eğitimcisi nasıl olmalıdır?. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20(20), 23-28.

Aslan, M., Sağlam, M. (2018). Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Öğretmen Adaylarının Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 33(1), 144-162.

Binbaşıoğlu, C. (1994). *Genel Öğretim Bilgisi*. Ankara: Kadioğlu Matbaası

Bulut, D. (2011) Müzik öğretmeni adaylarının lisans programında yer alan okul deneyimi dersine yönelik görüşleri, *e-Journal of New World Sciences Academy*, 6(1), 30-46.

Bulut, D. (2012). Müzik öğretmeni adaylarının öğretmenlik meslek bilgisi dersleri kapsamında kazandıkları yeterliklerin öğretmenlik uygulaması dersine yansımaları. *Milli Eğitim Dergisi*, 42(196).

Büyüköztürk, Ş., Kılıç Çakmak, E., Akgün, Ö. E. ve diğerleri (2016). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi 211-227.

Değirmençay, Ş. A., ve Kasap, G. (2013). Okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması derslerine ilişkin öğretmen adaylarının görüşleri. *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4(2), 47-57.

- Devers, K. J. ve Frankel, R. M (2000). Study Design in Qualitative Research--2: Sampling and data collection strategies, *Education for Health*, 13(2), 263.
- Ertürk, S. (1972). *Eğitimde Program Geliştirme*. Ankara: Yelkenetepe Yayınları.
- Gün, E., Özkasnaklı, U. (2019). Müzik öğretmeni adaylarının okul deneyimi dersinde yaptıkları gözlemlere ilişkin görüşleri. *Turkish Studies*, 14/4, (2349-2359).
- MEB (1973), *Milli Eğitim Temel Kanunu 1739*, 19.10.2023 tarihinde: <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.1739.pdf> adresinden erişilmiştir.
- Ören, Ş., F., Sevinç, S., Ö., Erdoğan, E. (2009). Öğretmen Adaylarının Okul Deneyimi Derslerine Yönelik Tutumlarının ve Görüşlerinin Değerlendirilmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 15(58), 217-246
- Özkan, H. H., Albayrak, M., & Berber K. (2005). Öğretmen adaylarının ilköğretim okullarında yaptıkları öğretmenlik uygulamasının yetişmelerindeki rolü. *Milli Eğitim Dergisi*, 33, 168.
- Uçan, A. (2001). *Öğretmen Yetiştirme ve Eğitiminde Kalite Paneli (22 Kasım 2000)*. Ankara.
- Uçan, A. (2005). *Müzik Eğitimi*. Ankara: Evrensel Müzikkevi.
- Varış, Y., A. (2011). Müzik öğretmeni adaylarının okul deneyimi üzerine görüşleri. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 33(33), 177-191.
- Yıldırım, A., Ünal, A. ve Çelik, M. (2011). Öğretmen kavramına ilişkin öğretmen, yönetici ve müfettiş algılarının analizi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 8 (2), 92-109.
- YÖK (2018) *Müzik Öğretmenliği Lisans Programı*, 20.10.2023 tarihinde https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-